

ФЕВРУАРИ

Игрален филм 100 минути

сценарий на Камен Калев

Copyright (c) 2019 - Уотърфронт, Коро Филмс

ЧАСТ ПЪРВА

"МИНАЛО"

1 ИНТ. ОВЧАРСКА КОЛИБА - СУТРИН

МОМЧЕТО (8г.) се сепва и се събужда. Хвърля поглед към празното легло, после през прозореца. Около постройките навън няма никой. Телцето му е слабо и издължено, очите тъмни, но ясни като на голям човек, косата остригана късо.

Два прозореца, две легла, чугунена печка, закачалка с ямурлуци и стари ризи. Подът е от светла пръст, стените са неравни, измазани с кирпич и вар. Гюмове, геги, кобилици.

И въпреки, че е преметено и подредено, усещането е за занемарено място. На места вярта от стените е паднала, ъглите са черни и с паяжини, предметите са износени и засечени от мръсотия.

Момчето слага къси панталонки от груб плат и стара прокъсана риза. Приближава се до печката и поглежда в металното канче. Дълго наднича в него, после ръчичката му се потапя внимателно във водата и взима едно яйце.

Детето стиска яйцето и го гледа дълго, сякаш иска да надникне в него. Чуква го в ръба на печката, бели, захапва - рохко е, жълтъкът потича. Бърше лицето си, пие вода от манерката, слага я в една торба и излиза.

2 ЕКСТ. КЪШЛА - СУТРИН

Слабо кученце с проскубана и мръсна козина се появява в краката му, маха радостно с опашка и търси очите на момчето.

Момчето го бута с босия си крак. Кожата на детето е матова, почерняла от слънцето и засечена от прахта.

Колибата продължава с навес и заграждения за животните от сухи клони и тръни. Земята е вкаменена кал с отпечатьци от копитата на овцете. Детето оглежда наоколо, но животните ги няма.

Кучето тръгва след него.

ДЕТЕТО

Тука жа стоиш!

Кученцето спира за миг, но после пак тръгва. Момчето се обръща и тропва с крак.

(CONTINUED)

2 CONTINUED:

ДЕТЕТО (cont'd)

Шшшт!

Кученцето спира и жално гледа към детето, което се отдалечава.

3 ЕКСТ. ЧЕРЕН ПЪТ - ДЕН

Слънцето е високо.

Сухата пшеницата шумоли в маранята.

Не е валило от седмици. Земята е напукана, пътеките са покрити с нажежена прах. Птици не се чуват, само насекомите жужат.

Хълмчета, ниви, пуст пейзаж.

Детето пристъпва бързо, после спира отстрани на пътеката за да охлади ходилата си. Тревата е прегоряла, но още се държи изправена, плевелите бодат и лепнат. Детето плясва крачето си и разчесва нахапаното от нахалните мухи.

Няма никой наоколо, само в далечината се чува кучешки лай.

Детето присвива очи от слънцето и бърчи чело в измъчена гримаса.

4 ЕКСТ. НИВЯ - ДЕН

Детето притичва по пътеката, после пак върви. Оглежда се, сякаш търси нещо.

Две дървета, стари и криви се издигат на билото на хълма. Детето върви нагоре и бързо стига до тях, единствената сянка наоколо.

Около трийсетина овце са се струпали на сянка под дърветата. До тях е полегнал МЪЖ(67 г.). Лицето му е свъсено и покрито с тридневна брада, обгоряло и набраздено от слънцето. Косата му е слаба и сплъстена на кичури от потта и мръсотията, над месестите устни виси рехав мустак.

Момчето сяда до него. Двамата гледат замрелия пейзаж и дълго мълчат.

Погледът на момчето се премества към близкия клон, на който висят ТРИ РИБИ - неголеми таранки. Мравките и осите са изяли очите на рибите. Вместо очи чернеят дупки, пълни с насекоми. Сребърната им кожа е изгубила блясъка си.

(CONTINUED)

4 CONTINUED:

ДЕТЕТО
Оти ни ма дигна сабалян?

Мъжът дълго време не реагира, после поглежда детето.

МЪЖ
Рано беши, спеши.

МОМЧЕ
Нали речи, ча ша ма зъемиш.

Мъжът си свива цигара отнесен.

Петър гледа изядените очи на рибите.

Мъжът пуши.

5 ЕКСТ. ЧЕРЕН ПЪТ - ПРИВЕЧЕР

Слънцето приближава хоризонта.

Мъжът и детето вървят зад стадото, разхвърляно в долчинката.

На отсрещния склон бавно пъпли друго стадо. Чуват се
хлопките, провикванията на пъдаря и далечен кучешки лай.

6 ЕКСТ. КЪШЛА - ПРИВЕЧЕР

Двамата прибират овцете под навеса. Отварят дървените
прегради, бутат овцете, подвикват.

МЪЖ
Донес ламбата.

Детето се стрелва към колибата.

Връща се с газената лампа.

МЪЖ (cont'd)
Донес бакъро!

Детето отново се обръща към постройката.

Двамата доят овцете.

Струята мляко отеква по медните бакъри. Малкото кученце е в
краката на момчето.

7 ИНТ. ОВЧАРСКА КОЛИБА - НОЩ

Мъжът пържи рибата. Вратата на колибата е отворена.
Кученцето стои на прага.

Момчето гледа цедилката с мляко, окачена на един ченгел. От
тензуха се процеждат капки, които се разбиват монотонно в
земята. Малко котенце облизва бялото петно суроватка.

Двамата са седнали на масата. Дъвчат бавно, мъжът отпива
ракия.

МОМЧЕ

Дядо?

МЪЖ

Да, мънъе.

МОМЧЕ

Га жидим къде село?

МЪЖ

Съде малко остана. Татко ти кат доди
ша та земи.

Мъжът отпива от ракията. Чисти костите на рибата с грубите
си пръсти.

МЪЖ

Да свърши жъетвата и тогаз.

Детето гледа замислено кучето пред вратата.

8 ИНТ./ЕКСТ. ОВЧАРСКА КОЛИБА - НОЩ

Момчето е седнало на прага и си играе с кученцето.

Дядо му е легнал.

МЪЖ

Петре!

Петър се обръща към дядо си.

МЪЖ (cont'd)

Айди лягай!

9 ЕКСТ. КЪШЛА - СУТРИН

Мъжът и детето изкарват овцете. Мъжът вика след тях и ги
бута с гегата.

(CONTINUED)

9 CONTINUED:

МЪЖ
 Карай ги към Малкийо кър!

Петър кимва.

МЪЖ (cont'd)
 Да ни загубиш някоя фца?

ПЕТЪР
 Няма.

Дядо му грабва една метла от сухи клони и започва да мете енергично изпражненията на животните. Петър тръгва след овцете.

10 ЕКСТ. ГОРА/ЛИВАДИ - ДЕН

Петър е приклепнал на сянка, зад него започва гората. Овцете са пръснати по ливадата напред.

Петър се изправя и изкарва манерката от торбата, която виси на един клон.

Поглежда пак овцете и тръгва към долчинката, където гората се сгъстява покрай реката.

11 ЕКСТ. РЕКА. ГОРА - ДЕН

Дъбовата гора е сенчеста и прохладна. Петър си проправя път между храстите. В едната ръка стиска манерката, в другата дървена пръчка, с която удря от време на време земята.

Чува се силният и ясен глас на авлигата. Момчето вдига поглед и вижда ярко ЖЪЛТАТА ПТИЦА на върха на висок орех. Тя проблясва на светлината и се слива със слънчеви петна по листата. Птицата литва и се спуска в гъсталака.

Петър я търси с очи, тръгва след нея. След малко отново я вижда, кацнала на по-ниско дърво, до самия бряг на реката.

Реката е около десетина стъпки широка и повече изглежда като прокопан канал, с равно отсечени брегове. Водата е тъмна, плътна, тече бавно и мазно и прави водовъртежи, като малки охлювчета.

Дърветата препречват светлината почти изцяло и образуват мрачен и прохладен тунел. Сянката е толкова плътна, че по бреговете не расте трева - голата пръст е черна и влажна.

Сега на тъмния фон авлигата се откроява по-добре и изглежда още по-причудлива с наситения си лимоненожълт цвят.

(CONTINUED)

11 CONTINUED:

Чува се само ромоленето на реката и нейният гърлен глас.
Птицата литва и Петър отново я търси с очи.

12 ЕКСТ. ИЗВОР - ДЕН

Навежда се над водата и потапя манерката в извора, който е в
самата река и ограден с големи кръгли камъни. Надига
манерката и жадно пие.

Водата блика и се разлива над камъните. Пак потапя манерката
и я допълва.

13 ЕКСТ. ГОРА/ЛИВАДИ - ДЕН

Връща се до овцете.

Наблюдава ги как пасат.

Спи. Овцете са струпани на сянка, забили главите си между
телата.

14 ЕКСТ. ЧЕРЕН ПЪТ - ПРИВЕЧЕР

Слиза към къшлата.

15 ЕКСТ. КЪШЛА - ПРИВЕЧЕР

Вкарват овцете в кошарата.

Двамата доят.

ПЕТЪР

Ама кга ша са връщаами на селу?

МЪЖ

Нали ти рекох, сеа жъенът, сетне.

ПЕТЪР

Не мои ли батко да доди, аз да сляна.

МЪЖ

Татко ти тѣй рѣчи, мѣне, тѣдява да
помагаш.

16 ИНТ. ОВЧАРСКА КОЛИБА - НОЩ

Мъжът откача цедилката. Реже прясното сирене, слага две парчета на масата, а останалите нарежда в дървена каца. Петър следи движенията на дядо си с отнесен поглед.

17 ЕКСТ. ЛИВАДИ - СУТРИН

Мъжът и детето вървят след овцете.

18 ЕКСТ. ГОРА - ДЕН

Двамата са седнали на края на гората. Мъжът пуши.

Вятърът приятно повява.

Петър се изправя и откача торбата. Взима манерката и се отдалечава в гората.

Дядо му го проследява с поглед.

19 ЕКСТ. РЕКА. ГОРА - ДЕН

Петър върви в гората.

Погледът му се спира върху нещо цветно в далечината. Детето се приближава и вижда неподвижна КАРУЦА. Пред него има много храсти и дървета, но детето добре различава впрегнатото магаре и човека до него.

Петър се приближава като стъпва внимателно и се крие зад дърветата. След десетина крачки се спира, без да изпуска каруцата от поглед. Сега ясно вижда мършавото магаре и мъжа, който оставя нещо и се отдалечава, изчезвайки бързо в гъстата растителност.

Дълго време не се случва нищо, после мъжът се връща, носейки пред гърдите си тежък дървен сандък.

Мъжът е на около петдесет, набит, със здрави космати ръце и къс врат. Очите му са мътни и зачервени, носът гърбав.

Петър е притаил дъх и го следи с широко отворени очи.

Мъжът оставя сандъка до голям чувал и отново се връща, като бързо изчезва.

Петър притичва до каруцата. Магарето изпръхтява и извива врат към него.

19 CONTINUED:

Петър се покатерва на металната ос, стърчаща отзад и надниква в каруцата. Кирка, лопата, въжета, брадва. Сандъкът е дървен, изгнил, с ръждясали обкови.

В далечината се чуват удари от тежък чук. Петър поглежда напрегнато към пътеката.

Детето се навежда в каруцата и като опира едното си коляно вътре, дръпва свободния край на чувала. Исква да погледне в него, но е далеч и не успява; иска да го помръдне целия към себе си, но чувалът е прекалено тежък. Решава да се качи горе, но в момента, в който слага и второто си коляно в каруцата, няколко птици се вдигат шумно във въздуха. Петър замръзва и притаява дъх. Ударите не се чуват и върховете на няколко храста потрепват. Петър скача бързо на земята и се скрива на десетина стъпки от каруцата. След миг се появява мъжът с дълъг метален лост, тежък чук и още един по-малък чувал.

Мъжът хвърля всичко в каруцата и хваща поводите на магарето. Металните колела проскърцват и мъжът се отдалечава.

Петър наблюдава изчезващата каруца и после поглежда в посоката, откъдето са идвали ударите.

Тръгва натам. Погледът му се спира върху две три счупени клонки и отъпканата трева.

Детето се спуска в дерето и бързо стига до равна част, от която се издига почти отвесно широка и висока скала. Мъх и зеленина покриват по-голямата ѝ част. Скалата е вкопана в земята и само тук-там изпъква блеодокафявият ѝ цвят.

Петър се спира пред събраните на куп до стената, току-що отсечени дъбови клони.

Издърпва ги и пред него се разкрива ДУПКА, широка половин метър и висока около един.

Петър стои захласнат пред черната дупка, която зее като разкривена уста.

Момчето се приближава до отвора, гледа в краката си малките камъни от разкъртената скала, после отново вдига очи към дупката. Страх го е да продължи, но любопитството му го дърпа към черния отвор.

Петър бавно навежда телцето си и главата му се потапя в тъмнината.

20 ИНТ. ПЕЩЕРА - ДЕН

Очите му постепенно привикват с тъмнината. Точно в центъра се оформя нещо по-светло, което постепенно приема очертания - ФИГУРА ОТ КАМЪК.

Петър се мушва през процепа и влиза.

Пещерата е съвсем малка, около пет стъпки широка и с купол.

Петър застава срещу каменната статуя, която вече съвсем ясно се вижда. Изкусно изсечена скулптура на МОМЧЕ от бял мрамор, в реален размер и до него огромен ОРЕЛ с прибрани криле. В едната си ръка момчето държи стомна, а в другата паница, която поднася към мощния клюн на своя приятел. Момчето е голо и единствено на главата си носи шапка със странна форма.

Петър е като прикован. Погледът на момчето от скулптурата е толкова изразителен, че гледа Петър като живо.

Петър докосва лицето на момчето, после главата на орела.

Отново се чува гласът на авлигата, който сякаш връща Петър в реалността.

Той излиза.

21 ЕКСТ. ГОРА - ПРИВЕЧЕР

Светлината е намаляла.

Петър поглежда манерката и тръгва бързо.

Върви с отнесен поглед.

22 ЕКСТ. ИЗВОР - ДЕН

Навежда се над водата и потапя манерката в извора.

23 ЕКСТ. ЛИВАДИ - ПРИВЕЧЕР

Дядо му върви след овцете, надолу по склона. Петър настига стадото.

ПЕТЪР

Дядо! Дядо!

Дядо му се обръща, но не спира. Петър се напруга, върви до него.

(CONTINUED)

23 CONTINUED:

ДЯДО ПЕТЪР
Айде чи съ мръкна, де одиш?

Мъжът извиква на овцете и ги подкарва отново. Петър върви след него разочарован.

24 ИНТ. ОВЧАРСКА КОЛИБА - НОЩ

Мъжът приготвя салата - реже зеленчуците на ситно, слага прясна чубрица. Петър е седнал на масата и си играе с лъжицата.

ПЕТЪР
Няма ли да одим за риба?

ДЯДО ПЕТЪР
Жидим, жидим.

Петър върти лъжицата.

ПЕТЪР
Дядо?!

ДЯДО ПЕТЪР
Кажи, дядо.

ПЕТЪР
Искам да ти покажа нещо в гората.

ДЯДО ПЕТЪР
Ко, мъне?

ПЕТЪР
Намерих ина дупка на малкийо кър.

Дядо Петър се усмихва разсеяно.

ПЕТЪР (cont'd)
Идин чияк носеши ини сандъци неска,
ама ней от селу.

ДЯДО ПЕТЪР
Сигур' за вода е бил.

ПЕТЪР
Ней за вода дядо, ила с мени сабалян,
да видиш.

ДЯДО ПЕТЪР
Утри ни мои.

(CONTINUED)

24 CONTINUED:

ПЕТЪР

Има в дупката ино момче и в краката
му птица, издялани от бял камън.

Дядо му го гледа, но физиономията му сега е сериозна.

ПЕТЪР (cont'd)

Да идим утри, а?

ДЯДО ПЕТЪР

Утри не мой.

ПЕТЪР

Ама жа я земат?

ДЯДО ПЕТЪР

Ба, жа я земат, нали е от камън.

ПЕТЪР

Жа я земат и няма да моиш да я видиш!

ДЯДО ПЕТЪР

Жидем вдругиден, няма да избяга,
бия. Сабалян жида до селу - за ица и
ляб.

ПЕТЪР

И аз ша дода с теби.

ДЯДО ПЕТЪР

Не мои, мъне, не мои ги остаим фцети.

Лицето на Петър помръква.

25 ЕКСТ. КЪШЛА - ДЕН

Петър гледа овците и рита механично паянтовата врата на
двора.

26 ИНТ. ОВЧАРСКА КОЛИБА - НОЩ

Петър чупи хляб и отхапва.

ПЕТЪР

Бати там ли беши?

ДЯДО ПЕТЪР

Тц, с баща ти са на нивата.

ПЕТЪР

А мама?

(CONTINUED)

26 CONTINUED:

ДЯДО ПЕТЪР
И нея я няма, съде баба ти е в къщи.

Дядо му подава чиния с доматиена яхния. Петър топи хляба умислен, после вдига поглед.

ПЕТЪР
Дядо, нали ша додиш утри?

ДЯДО ПЕТЪР
Къде да дода?

ПЕТЪР
Да видим пещерата.

Дядо му дълго време не отговаря.

ДЯДО ПЕТЪР
Да си нямаш работа там, чуаш ли?
Иманярин някой е бил.

Петър поглежда дядо си учуден.

ДЯДО ПЕТЪР (cont'd)
Тя тивикели да са уморят гий страх,
ама туй е празна работа.

Петър гледа дядо объркан.

27 ИНТ./ЕКСТ. ОВЧАРСКА КОЛИБА - НОЩ

Петър е седнал на прага и гледа капките суроватка, които се разбиват в земята. Дядо му е в леглото.

Котенцето ближе бялото петно.

28 ИНТ. ОВЧАРСКА КОЛИБА - СУТРИН

Петър се сепва и се събужда. Поглежда празното легло, после през прозореца. Дядо му изкарва овцете от кошарата.

29 ЕКСТ. ПОЛЕТА - СУТРИН

Дядо му вика след овцете.

ПЕТЪР
Няма ли към малкийо кър да одим? И
трева има биля, и вода.

(CONTINUED)

29 CONTINUED:

ДЯДО ПЕТЪР
На сарпо, на сарпо ги карай.

30 ЕКСТ. ХРАСТИ - ДЕН

По билото само няколко храсти и ниски диви круши. Жега.
Възрастният мъж е намръщен и плувнал в пот.

Пуши. Заспива. Овцете са накуп под оскъдната сянка, дишат
тежко от жегата.

Петър става, взима манерката, но после премисля и отново я
върща в торбата.

31 ЕКСТ. НИВЯ - ДЕН

Слънцето е високо. Босите крака на детето стъпват в прахта.

Петър върви бързо и гледа напред с набръчкано чело и свити
очи.

32 ЕКСТ. РЕКА. ГОРА - ДЕН

Петър върви в гората и се оглежда.

Чува се авлигата. Момчето вижда жълтата птица и я проследява
с поглед.

33 ЕКСТ. ПЕЩЕРА - ДЕН

Петър стои пред входа на пещерата. Листата на клоните пред
дупката са овехтели.

Момчето прави несигурни крачки напред и се доближава до
отвора. Отмества клоните.

След няколко мига се решава и изчезва в пещерата.

34 ИНТ. ПЕЩЕРА - ДЕН

Лицето на Петър е напрегнато, очите широко отворени.

Постепенно свиква с тъмнината. Фигурата се очертава пред
него.

По лицето на Петър се изписва изненада. Момчето от
скулптурата го няма - останал е само орелът. Каменният
фундамент е счупен на две и едната половина липсва.

(CONTINUED)

34 CONTINUED:

Петър опипва земята с поглед и вижда стъпки във фината прах.

До мощния клон на орела лицата все още стои, но ръката на момчето сега е отрязана до китката и нелепо стърчи.

Петър докосва главата на орела. Опитва се да повдигне статуята, но тя не помръдва.

35 ЕКСТ. ГОРА - ДЕН

Петър върви през гората като призрак.

Спира.

Погледът му блуждае.

36 ЕКСТ. ХРАСТИ - ПРИВЕЧЕР

Петър се доближава до дядо си. Овцете са пръснати отново по склона.

Дядо му си свива цигара.

ДЯДО ПЕТЪР
Де одиш?

ПЕТЪР
Тъдява.

Дядо му запалва, вдишва и се заглежда в Петър.

37 ИНТ. ОВЧАРСКА КОЛИБА - НОЩ

Двамата са на масата. Момчето гледа на една страна и сякаш отбягва погледа на дядо си. Дядо му чупи хляба и гледа Петър с присвити очи.

ДЯДО ПЕТЪР
Како има?

ПЕТЪР
Нищо.

38 ЕКСТ. КОШАРА - ДЕН

Изкарват овцете.

39 ЕКСТ. ЛИВАДА - ДЕН

Двамата вървят след стадото.

Сядат на сянка.

ПЕТЪР
Жида да наля вода.

Дядо му го гледа със съмнение.

ДЯДО ПЕТЪР
Тука жа стоиш, казах ти далеку от тя
ора.

Петър гледа в краката си.

ДЯДО ПЕТЪР (cont'd)
Тя вети раоти са лоши раоти, ни ти
трябат.

ПЕТЪР
Ама те отде са?

ДЯДО ПЕТЪР
Аба вети раоти ти казах. Иноврямишни.
Ни трябва да са барат.

ПЕТЪР
Ми що тъй?

ДЯДО ПЕТЪР
На тъй.

Петър гледа дядо си с ококорени очи.

40 ЕКСТ. ЛИВАДИ - ПО-КЪСНО

Дядото спи. Вятърът поклаща листата.

Петър е прав и гледа дядо си.

41 ЕКСТ. РЕКА. ИЗВОР - ДЕН

Петър е клекнал над оградения извор, пълни шепите си с вода
и пие. Водата се разлива над камъните.

Гледа отражението си, което се разклаща от вълничките.

42 ЕКСТ. ПЕЩЕРА - ДЕН

Петър стои пред входа на пещерата. Клоните ги няма и дупката зее насреща му. Петър проследява дирята, врязана в земята. Линията тръгва от дупката и отива към гъсталака. На едно дърво виси крайт на прокъсано конопено въже.

Момчето прави несигурни крачки напред и се доближава до отвора.

След няколко мига се решава и изчезва в пещерата.

43 ИНТ. ПЕЩЕРА - ДЕН

Лицето на Петър е напрегнато, очите широко отворени.

Пещерата е празна.

44 ЧАСТ ВТОРА

45 "СЛУЖБА"

46 ЕКСТ. СЕЛСКИ ДВОР - ДЕН

В двора, между малката кирпичена колиба и по-голямата къща, са седнали две големи семейства - баби, дядовци, деца и внуци. Големата маса е отрупана с тави и кани. Жените се суетят, мъжете пригладат мустаци. Хората са бедни, но облечени с чисти и празнични дрехи - някои от мъжете с евтини градски костюми, жените с носии.

Гайдата пее, тъпанът отмерва песента "На пребулване".

ВЪЗРАСТЕН МЪЖ

Желязо!

МОМИЧЕ (24 г.) с тава в ръцете се спира.

ВЪЗРАСТЕН МЪЖ (cont'd)

Имат ли ората вино? Донес вино!

(CONTINUED)

46 CONTINUED:

Желяза кимва и тръгва към къщата.

В центъра на масата седят младоженците, КУНА е с пълничко здраво лице, а ПЕТЪР слаб, с рехаво мустаче. Едва ли са на повече от дваيسة.

Очите на Куна се въртят превъзбудено, Петър е навъсен или по-скоро притеснен.

47 ЕКСТ. СЕЛСКИ ПЛОЩАД - СВЕЧЕРЯВАНЕ

Бедни, схлупени кирпичени къщи. Кални улички.

Младоженците са изправени един до друг. Никаква близост, каменни лица. Около врата на булката виси гердан от дваисетолевки. Около тях са родители и близки. Всички гледат втренчено към фотоапарата.

Булката се усмихва искрено, Петър гледа като стреснат.

ФОТОГРАФЪТ

Едно, две! Готово.

Гайдата продължава да свири.

ПЕВИЦА (50 г.) извисява глас.

Петър я наблюдава захласнат. Някой го дръпва за ръката и повежда към хорото.

Жилавото му тяло пружинира, леко като перце. Лицето му изглежда просветлено, но усмивка така и не се появява. Той среща очите на Куна на другия край на хорото. В погледа й има закачливост, потното й зачервено лице пулсира само за него. Петър също я гледа и единствено продължителността на погледа му наемква за нещо.

48 ИНТ. СТАЯ - НОЩ

Къщата е притихнала.

Все още по бели ризи, двамата лежат по гръб и гледат тавана. Въпреки, че кой знае какво не е изписано по лицата им, притаеното им дишане и широко отворените им очи говорят за тяхната възбуда. Дълго време никой не помръдва, после Петър протяга ръка към Куна. Тя не реагира нито когато той докосва гърдите й през памучната тъкан, нито когато гали корема й. Ръката му се плъзва надолу и едва тогава Куна обръща очи. Петър се качва върху нея, разтваря ризата й, разголва краката й.

(CONTINUED)

48 CONTINUED:

Любят се без да се гледат, заровили глави един в друг.

49 ЕКСТ. СЕЛО - ДЕН

Куна върви до Петър. Той е отново затворен в себе си. Носи същия евтин костюм от сватбата. Куна стиска бохча в ръката си.

Когато стигат до края на селото, тя застава пред него и хваща ръцете му. Петър я поглежда, но бързо отмества очи от неудобство.

КУНА

Да се пазиш.

Петър кимва.

КУНА (cont'd)

Жа та чакам.

ПЕТЪР

(поглежда я)

Жа помагаш вкъщи и жа търпиш.

Куна му подава бохчата.

Няма целувка или прегръдка, той тръгва. Отдалечава се по празния път без да се обръща. Куна дълго не свежда очи, докато мъжа ѝ не се изгуби зад завоя.

50 ЕКСТ. ВОЕННОМОРСКА БАЗА. ПЛАЦ - ДЕН

Гларусите надвикват уредбата, от която струи маршова музика.

Матросите са строени в дълги редици и изпълняват команди.

Петър е между тях, облечен в чисто нова тъмно-синя УНИФОРМА на черноморски флот. Командите ехтят между ниските стради: мирно, равнение наляво, равнис, свободно!

Петър гледа отнесено към гларуса, който е кацнал на близкия стълб и изпълнява командите.

51 ЕКСТ. ВОЕННОМОРСКА БАЗА. ПЛАЦ - СУТРИН

Гларусите грачат.

Матросите излизат от спалните помещения и прекосяват плаца.

Отново маршова музика.

(CONTINUED)

51 CONTINUED:

Матросите се качват по корабите.

Петър чисти металните парапети с шкурка - маха ръждата.

Пуши и гледа гларуса, кацнал на носа на кораба.

Матроси чистят металния корпус и го обливат с вода.

52 ИНТ. КАЗАРМА. СТОЛОВА - ДЕН

Лъжиците хлопат по металните съдове. Момчетата са съсредоточени върху обяда.

Петър гледа към прозореца. На парапета зад стъклото гларус наднича към него.

53 ЕКСТ. КАЗАРМЕН ПЛАЦ - НОЩ

Всички са строени за вечерна проверка. Силните прожектори осветяват плаца. Командващият чете имената на матросите, отекват гласовете им - "аз".

Съвсем наблизо до Петър двама матроси се хият и бутат, опитвайки се да застанат сериозни. Единият изглежда доста пиян и трудно стои на краката си. Петър поглежда към тях притеснено. Командващият продължава да извиква имената на матроси: Дерелиев, аз, Димов, аз... Всеки момент ще извикат и имената на пияните. Петър се обръща към двамата. Отговорите продължават да отекват из строя.

КОМАНДВАЩ

Павлов!

По-трезвият бута пияния Павлов. Той се хили и провлачено извиква "аз".

КОМАНДВАЩ (cont'd)

Шатъров!

Петър се стряска и извиква.

ПЕТЪР

Аз!

Петър поглежда отново двамата. Павлов залита напред и блъска матроса от предната редица. Приятелят му го хваща и дръпва назад. Павлов се киска, после се оригва и млъква.

54 ИНТ./ЕКСТ. СПАЛНИ ПОМЕЩЕНИЯ - НОЩ

Гората започва зад ниските помещения.

Петър е облегнат на стената и пуши. За първи път е без фуражка и виждаме подстриганата му късо коса.

Гледа върховете на тъмните дървета.

Щурците свирят.

Той е в леглото и гледа тавана.

55 ЕКСТ. КАЗАРМЕН ПЛАЦ - РАЗСЪМВАНЕ

Сутришна проверка. Гларусите грачат.

Матросите бягат по плаца.

56 ЕКСТ. КОРАБ - ДЕН

Слънцето блести по спокойната вода.

Петър боядисва парапетите. Един гларус каца на носа на кораба. Петър се изправя и се вглежда в птицата, която върти глава и също го гледа.

На металните стълби седи Павлов и пише в тефтерче. Пуши цигара, гледа замислено към вълните и пак пише.

Петър боядисва тръбите.

ПАВЛОВ

Шатъров, искаш ли да чуеш?

Петър вдига четката учудено. Застанал в сянката на каюткомпанията, Павлов гледа към Петър с ясните си сини очи. Те са като дупки, през които прозира небето.

Павлов прочиства гърлото си и забива поглед в тефтерчето.

ПАВЛОВ (cont'd)

Реват вълните бясно. Падналите в тях светкавици свистят и гаснат. Върху водната повърхност крачат три милиарда Исусовци!

Павлов вдига глава и поглежда към Петър с лека ирония, сякаш си казва: "Тоя селянин какво ли пък ще разбере".

(CONTINUED)

56 CONTINUED:

ПАВЛОВ (cont'd)
Е?

Петър се усмихва.

ПЕТЪР
Харесва ми.

ПАВЛОВ
Значи разбираш?

Петър вдига рамене. Павлов отново вдига тефтера.

ПАВЛОВ (cont'd)
Впрочем някои не крачат - жадната
вода залива колената им. Други са
потънали до кръста. Трети само чрез
въздушните мехури своето
съществуване доказват.
Ясно - всеки е потънал според вярата
си. Ние - крачим!

Петър гледа към Павлов и мисли.

ПАВЛОВ (cont'd)
Дай една цигара!

Петър се сепва и изкарва пакета.

Гларусите се вдигат в полет, оглушавайки простора със
силното си крякане.

57 ИНТ. СПАЛНИ ПОМЕЩЕНИЯ - СУТРИН

Матросите скачат от леглата, обличат се, опъват завивките.

Петър се закопчава, пристяга якичката, слага фуражката.

58 ЕКСТ. КАЗАРМЕН ПЛАЦ - СУТРИН

Матросите са на плаца. Командващият крещи командите с
плътния си глас.

КОМАНДВАЩ
Равнис!

Всички се подреждат в безупречни редици.

КОМАНДВАЩ (cont'd)
Мирно!

(CONTINUED)

58 CONTINUED:

Командващият дълго гледа лицата на матросите.

КОМАНДВАЩ (cont'd)
Доброволци за военноморска база
"Остров "Свети Иван"! Осем на брой.
Напре-е-д!

Едно по едно излизат момчета от строя и извикват високо имената си.

МАТРОС 1
Райнов, на Вашите команди!

Петър наблюдава всеки следващ с широко отворени очи.

МАТРОС 2
Карастоянов, на Вашите команди!

МАТРОС 3
Петров.

МАТРОС 4
Станев.

Доброволците се подреждат в нова редица на метър разстояние от командващия. Петър се обръща към Павлов, който го поглежда присмехулно.

Петър се колебае още няколко мига, после прави крачка напред.

ПЕТЪР
Шатъров.

КОМАНДВАЩ
Достатъчно.

Командващият оглежда доброволците един по един. Стига до Петър и задържа погледа си по-дълго. После изкрещява.

КОМАНДВАЩ (cont'd)
Матроси, към стражеви кораб
"Дръзки"... Б-е-гом!

Момчета хукват към кея.

Гларусите грачат.

59 ЕКСТ. ВОЕНЕН КОРАБ "ДРЪЗКИ"- ДЕН

Времето е мрачно.

(CONTINUED)

59 CONTINUED:

Слаб дъжд пръска по палубата. Петър гледа замислено гларусите, които летят паралелно с кораба.

60 ЕКСТ. ОСТРОВ "СВЕТИ ИВАН". КЕЙ - ДЕН

Небето е все така оловно-сиво.

ПРИБЛИЖАВАМЕ МАЛКИЯ ОСТРОВ, не по-широк от триста метра, издут и гол, като гърба на костенурка.

ВИЖДАМЕ отдалеч малкия военен кораб да приставя. Матросите скачат на кея и помагат с въжетата.

ВИЖДАМЕ кораба, привързан на кея от върха на самия остров.

61 ЕКСТ. ОСТРОВ "СВЕТИ ИВАН". ПЪТЕКА - ДЕН

Матросите се изкачват по пътеката.

Стотици гларуси излитат от храстите и се вдигат над главите на мъжете. Островът е тяхна колония. Изпращанията им са покрили скалите и ниската трева. Заstraшените им гнезда карат птиците да крещат с всичка сила.

Петър вижда петнистите яйца в парцаливите им гнезда.

Колкото повече се изкачват към върха, толкова повече птици се вдигат във въздуха. Те кръжат и се спускат стремглаво към мъжете с оглушителните си крясъци.

Мъжете напрегнато въртят главите си към все по-дръзките птици.

62 ЕКСТ. КАЗАРМЕНА ПОСТРОЙКА - СУТРИН

От радиото се ЧУВАТ АКТУАЛНИ НОВИНИ от 1946 г.

Петър гледа спокойното море.

Зад него седи капитан КАСАБОВ и пуши. Около 35-годишен, висок и слаб, широкоплещ и с едри кокалести ръце. Голяма челюст, изпъкнали скули, голям нос, високо чело. Само очите му са малки и замръзнали в присмехулна гримаса.

Двамата са по тениски на синьо-бяло райе. Косите на Петър са пораснали. Той наблюдава една двойка гларуси, които кацат във водата.

Капитанът гледа Петър замислено.

(CONTINUED)

62 CONTINUED:

След новините започва ВЕСЕЛА МУЗИКА.

63 ЕКСТ. ЗАЛИВ - ДЕН

Петър и още няколко момчета се гмуркат в залива.

Петър поема дълбоко въздух и се спуска към дъното. С гагана остъртва мидите от скалите. Капитан Касабов пуши на сянка и гледа как се потапят гърбовете на момчетата.

64 ЕКСТ. КАЗАРМЕНА ПОСТРОЙКА - ДЕН

Момчетата са около огъня.

Мидите съскат и черупките им се разтварят върху нагорещената тенекия.

Всички пият. Петър също пие. Запалва цигара.

Капитан Касабов дрънка бавно на китара.

Гларусите крещат в небето. Касабов вдига поглед, после спира меланхоличната мелодия. Издиша шумно през носа, оставя китарата и взима кобура си.

Изправя се, изважда пистолета и се отдалечава от огъня.

След малко се чуват два изстрела, после още един, още два - целия пълнител.

65 ЕКСТ. ОСТРОВ "СВЕТИ ИВАН" - СУТРИН

Петър гледа трупа на птицата. Хваща я за крилото и се отдалечава. Върви през тревите.

Силуетът му се откроява на просветленото небе. Петър се навежда и грабва още един мъртъв гларус.

Петър върви с двете мъртви птици, крилете им се влачат по земята.

Застава на ръба на скала и дълго гледа морето. Петър пуска мъртвите птици, които падат като камъни към водата. Безжизнените им криле се мятат хаотично.

Петър се приближава до гнездата на гларусите. Те кръжат около него и се спускат агресивно към главата му. Петър не им обръща внимание.

Той дълго време разглежда гнездата им.

66 ИНТ. КАЗАРМЕНА ПОСТРОЙКА. КАБИНЕТ НА КАПИТАНА - ДЕН

На вратата се чука. Капитан Касабов вдига поглед.

КАСАБОВ

Влез.

Вратата се отваря и Петър влиза пристегнат по устав. Той козирува и се изпъва като струна.

ПЕТЪР

Разрешете да остана!

Касабов присвива иронично очи.

КАСАБОВ

Свободно Шатъров, ела!

Петър пристъпва напред, но се отпуска само привидно. Кабинетът е просторен и светъл. Прозорците са отворени и пердетата се полюшват от приятния бриз. По стените виси голяма морска карта на акваторията на България, портретите на Ботев и Левски, както и тези на новите идеолози. Капитан Касабов е по бял потник седнал зад масивно бюро с прилежно подредени документи.

КАСАБОВ (cont'd)

Заповядай, седни!

Петър сяда пред бюрото и неспокойно върти очи.

КАСАБОВ (cont'd)

Викнах те да поговорим като приятели.

Въпреки приятелската покана, Петър е като на тръни.

КАСАБОВ (cont'd)

Кафе?

Петър отказва с глава.

Дълго мълчание.

Капитанът изследва лицето на Петър.

КАСАБОВ (cont'd)

За какво мечтаеш, Шатъров?

ПЕТЪР

А?

КАСАБОВ

За какво мечтаеш?

(CONTINUED)

66 CONTINUED:

ПЕТЪР

Не Ви разбирам.

Неразбирането му е искрено.

КАСАБОВ

Къде ти е главата искам да кажа? Все нещо мислиш, мълчиш. За какво мислиш?

ПЕТЪР

За нищо, другарю капитан.

КАСАБОВ

Остави сега това "другарю капитан"!

Отново неудобно мълчание. Петър го гледа, но погледът му блуждае, изглежда объркан.

КАСАБОВ (cont'd)

Аз те наблюдавам, Шатъров. Мина доста време, откакто си тук!

Капитанът опира лакти на бюрото и се навежда напред.

КАСАБОВ (cont'd)

Всички се прибираха при своите, за всеки празник, използваха всеки отпуск, само ти не.

Петър свежда виновно глава.

КАСАБОВ (cont'd)

Това не е упрек Шатъров, просто се чудя. Роди ти се син и пак не замина. Дефакто, откакто си стъпил тук, не си напуснал дори и за ден тая осрана скала.

Касабов склучва пръсти и свива глава между раменете си.

КАСАБОВ (cont'd)

Не ме разбирай погрешно, това не е упрек Шатъров, говорим си като приятели.

Капитанът разплита ръцете си, взима едно моливче и започва да чука с него по бюрото.

КАСАБОВ (cont'd)

И все пак, кажи ми, какво има в тия гларуси? Сутрин, обед, вечер, сутрин, обед, вечер. Какво има в тия птици?

(CONTINUED)

66 CONTINUED: (2)

Петър свива устни, мълчи.

КАСАБОВ (cont'd)
Ти биолог ли искаш да ставаш?

ПЕТЪР
Не, другарю капитан.

КАСАБОВ
А какво тогава?

ПЕТЪР
В смисъл?

КАСАБОВ
Как така в смисъл?

Отново неловко мълчание.

КАСАБОВ (cont'd)
Ти си идеален за войник, ти си роден
за войник.

Петър вдига учудено глава.

КАСАБОВ (cont'd)
Защо не останеш тук след редовната
служба? Офицерско звание, добра
заплата, привилегии.

Петър не помръдва дълго време.

ПЕТЪР
Мисля, че е станало някакво
объркване.

Касабов повдига вежди в очакване.

ПЕТЪР (cont'd)
Аз съм от село, другарю капитан.

КАСАБОВ
Е, и?

ПЕТЪР
Дядо ми е бил овчар, тати и той ...

Капитанът не отмества присвитите си очи от Петър, но вече
няма присмех в тях, а спокойствие, дори умиление.

67 ИНТ. КАЗАРМЕНА ПОСТРОЙКА. СПАЛНО ОТДЕЛЕНИЕ - ИЗГРЕВ

Полумрак, всички спят.

Само Петър е отворил очи и слуша крясъците на гларусите.

Той се изправя в леглото.

Слага панталона си и се отправя към вратата.

Движенията му са плавни, очите му отнесени, сякаш още спят.

68 ЕКСТ. ОСТРОВ "СВЕТИ ИВАН". КОЛОНИЯ - ИЗГРЕВ

Петър върви като сомнамбул, носи се по пътеката като плаваща сянка.

Усетили близостта му, гларусите политат с оглушителни крясъци. Небето се изпълва с черните им силуети.

Петър е сред гнездата и въпреки агресивността на птиците, той изглежда напълно спокоен.

Виждаме го в цял ръст, като силует, на просветленото небе.

Гларусите кръжат около него и крещат с всички сили.

Петър вдига лице към небето.

С ясен и силен глас Петър започва да креши, досущ като гларус.

ТРЕТА ЧАСТ

"ФЕВРУАРИ"

69 ЕКСТ. ПАСИЩЕ - ДЕН

Въпреки своите осемдесет и две години, СТАРЕЦЪТ е енергичен и пъргав като млад човек. Невисок, слаб и жилест, с провиснал рехав мустак. Изпод мръсната вълнена кърпа на главата му стърчи побеляла, сплъстена на кичури коса. Дълбоки бръчки разрязват небръснатото му сухо лице.

ЧУВА СЕ БЛЕЕНЕТО НА АГНЕТА.

70 ЕКСТ. ОВЧАРСКА КОШАРА - ПРИВЕЧЕР

ДУХА ВЯТЪР

Тъмна земя. Светло небе.

Сваля ризата, избърсва потта си и я набутва на топка в дисагите. Изважда нова и я облича.

Кучето тръгва подир него.

СТАРЕЦЪТ
Шшшт, тука ще стоиш!

Кучето се спира.

71 ЕКСТ. УГАР. БИЛО - ПРИВЕЧЕР

ДУХА ВЯТЪР

Старецът дърпа МАГАРЕ за поводата и се приближава по билото на хълма. Снегът не е много, най-вече по северните склонове. На южните зимницата зеленее.

Мъжът и магарето вървят спокойно.

72 ЕКСТ. СЕЛО - ПРИВЕЧЕР

КАМЕРАТА Е В КАРУЦАТА И ПРЕЗ РАМОТО НА ДЯДО ПЕТЪР ВИЖДАМЕ двајсетина къщи са разпръснати по склоновете на два баира.

Старецът влиза в малкото село.

73 ИНТ. САЯ - ПРИВЕЧЕР

Старецът запалва голата крушка на саята и вкарва магарето. Изтрива потните му хълбоци и го покрива с едно вълнено одеяло. В краката му слага сено и една кофа с вода.

Магарето кротко започва да предъвква сухата слама.

74 ИНТ. КЪЩА - ПРИВЕЧЕР

Старецът съблича ямурлука си, сваля ботушите и влиза в къщата.

Малко предверие и малка стая. Стара чугунена печка, легло, маса и два стола.

(CONTINUED)

74 CONTINUED:

Пали печката.

ГЛАС ЗАД КАДЪР

Гледам мъжете от този край, които просто работят и се грижат за семействата си, и ми се струва, че без да му е отправен упрек, човек може да почувства таен срам. Без съмнение аз не храня илюзии. В живота, за който говоря, няма място за много любов. Би трябвало по-скоро да кажа, че дори няма любов. Но той поне не бяга от нищо. Има думи, които все не мога да разбера. Като например думата грях. Знам със сигурност, че тези хора не съгрешават пред лицето на живота. Защото, ако има някакъв грях към живота, той не е в отчаянието от него, а в това да се надяваш на друг живот, да бягаш от неумолимото величие на настоящият. Тези хора не се самозалъгват. Със своята страст към живота, на двадесет години те са били боговете на лятото и още са такива, макар и лишени от всякаква надежда.

Старецът реже кисело зеле. Вдига от земята дамаджаната и сипва една малка чашка ракия.

Слага олио и червен пипер на зелето. Нарязва хляб. Нарязва сланина.

Хапва спокойно, сладко, отпива от ракията.

75 ИНТ. КЪЩА - ПО-КЪСНО

Старецът лежи в тъмното. Покрива се с вълненото одеяло. Заспива.

76 ИНТ. КЪЩА - РАЗСЪМВАНЕ

Старецът слага замръзналата кофа с вода на печката.

77 ЕКСТ. КЪЩА - РАЗСЪМВАНЕ

Духа вятър.

Старецът мие лицето си.

(CONTINUED)

77 CONTINUED:

Долна гледна точка. Фон небе.

78 ИНТ. КЪЩА - СУТРИН

Торбите окачва на един пирон. Изважда от тях един хляб и го слага на масата. Отваря една тенекия и изважда бучка сирене. Взима две глави лук, няколко ябълки. Вчерашната риза виси до печката, взима я и нея. После набутва всичко в дисагите.

79 ИНТ. САЯ - СУТРИН

Старецът гали магарето. Дава му една ябълка. Слага дисагите върху гърба му.

СТАРЕЦЪТ
Айде Дончо, айде.

80 ЕКСТ. УГАР. БИЛО - СУТРИН

ДУХА ВЯТЪР

Старецът върви покрай магарето. Очите му оглеждат пейзажа.

На едно дърво е кацнал МИШЕЛОВ. Двамата срещат погледи.

Старецът и магарето се отдалечават по билото.

81 ЕКСТ. КЪШЛА - ДЕН

ДУХА ВЯТЪР. ПРЕХВЪРЧАТ СНЕЖИНКИ.

Старецът копае в черната пръст. Пренася и изсипва кофи с пръст. Набива дървени колове с тежък чук.

Превързва чука към дисагите на магарето.

ГЛАС ЗАД КАДЪР
Но ето, че сезоните вече се сменят и
лятото преваля. След толкова буйни
страсти и суровост, кървавите
септемврийски дъждове идват като
първите сълзи на освободената земя и
дни наред целият този край сякаш се
топи от нежност. Вечер земята си
почива от дъжда, коремът ѝ е влажен,
с дъх на горчиви бадеми. Цялото лято
тя сякаш се е отдавала на слънцето.
(MORE)

(CONTINUED)

81 CONTINUED:

ГЛАС ЗАД КАДЪР (cont'd)

И ето, че тази миризма осветява
отново бракосъчетанието на човека със
земята и поражда в нас единствената
мъжествена любов на този свят:
гибелна и щедра.

82 ЕКСТ. КЪШЛА - ДЕН

Старецът отваря вратника и пуска овцете в първия двор.
Настава суматоха. Майките и малките блеят истерично и се
блъскат в преградата, която ги разделя. Старецът псува, че
животните натискат вратичката и му пречат да я отвори.
Накрая успява и агнетата се спускат към майките си. Някои от
тях още дълго се лутат, но накрая и последното блеене
стихва.

Старецът отделя овцете без агнета и пуска дървената
преграда.

83 ЕКСТ. УГАР. БИЛО - ПРИВЕЧЕР

ДУХА ВЯТЪР

Старецът и магарето се спускат по билото.

84 ИНТ./ЕКСТ. КЪЩА - ПРИВЕЧЕР

Запира магарето в саята. Дава му сено.

Смачква вестник, слага съчки, драсва кибрита.

Слага тухла на печката.

Изкарва мократа риза и я окачва до печката.

Реже луканка. Пържи си яйца, пуска парченцата луканка в тях.

Слага си туршия и си сипва ракия. Отпива. Хапва спокойно.

Взима тухлата и я слага на земята. Сваля вълнените чорапи и
поставя краката си на топлата тухла.

85 ИНТ. СТАЯ - НОЩ

Старецът дреме на един стол пред печката. Очите му се
затварят.

ЗВЪНИ ТЕЛЕФОН.

(CONTINUED)

85 CONTINUED:

Старецът се сепва и става. Отива в коридора.

СТАРЕЦЪТ

Ало, да?

ЖЕНСКИ ГЛАС

Петре!

ДЯДО ПЕТЪР

Да?

ЖЕЛЯЗА

Аз съм Петре, Желяза, сестра ти!

ДЯДО ПЕТЪР

Рекох, че Стояна!

ЖЕЛЯЗА

Аз съм, бе, Желяза, звъня ти цял ден.

ДЯДО ПЕТЪР

Еми звъниш. На Недялчовец съм, какво звъниш! Ей по тва време се връщам.

ЖЕЛЯЗА

Тоя пусти Недялчовец и зимата пак на Недялчовец. Кога ще ги продадеш тия животни, та да се спреш!

Двамата замлъкват за известно време.

ЖЕЛЯЗА (cont'd)

Имаш ли какво да ядеш?

ДЯДО ПЕТЪР

Имам, Желязо.

ЖЕЛЯЗА

Да си счукаш чесън и орехи. Залей ги с кисело мляко и топи, пък се наях.

ДЯДО ПЕТЪР

Добре, добре. Ти как си?

ЖЕЛЯЗА

Не съм добре, Петре.

ДЯДО ПЕТЪР

Пиеш ли си апчетата?

(CONTINUED)

85 CONTINUED: (2)

ЖЕЛЯЗА

Докторицата кай нищо ти няма, пий си,
кай, апчетата и си отива. Пия ги, ама
все съм тъй, не ми е добре.

Мълчание.

ЖЕЛЯЗА (cont'd)

Ташовица оди до магазина, носи ми
ляб, купи ми нящо, салам, олио.

Отново мълчание.

ДЯДО ПЕТЪР

Как е Стояна, довадя ли?

ЖЕЛЯЗА

Не довадя, без мъж остана, а две деца
има да гледа!

ДЯДО ПЕТЪР

Да я вардиш Желязо, не е арно на
повтория...Щом Гина се оварди и тя да
държи.

ЖЕЛЯЗА

И аз туй й думам... ще търпиш, нов
мъж не ти трябва, за децата не е
добре!

Дядо Петър гледа в една точка. Пред него на стената виси
рамкирано пано под стъкло с пожълтели снимки.

ЖЕЛЯЗА (cont'd)

Дават го студено. Гледаш ли
телевизора?

ДЯДО ПЕТЪР

Гледам.

Дълго мълчание.

ДЯДО ПЕТЪР (cont'd)

Сигурно ще ги прибера овцете на село,
че бая студено.

ЖЕЛЯЗА

Студено е.

86 ИНТ. СТАЯ - НОЩ

Дядо Петър е легнал. Лампата е загасена. Гледа тавана.

87 ИНТ. КЪЩА. СТАЯ - СУТРИН

ДУХА ВЯТЪР

Дядо Петър изглежда в добро настроение. Носи две кофи с вода.

88 ИНТ. КЪЩА. САЯ - СУТРИН

Слага круши и луканка в дисагите.

Чеше магарето по ушите. Дава му хляб.

ДЯДО ПЕТЪР
Айде Дончо, айде.

89 ЕКСТ. УГАР. БИЛО - ДЕН

ДУХА ВЯТЪР. Денят е мрачен. Стъпките скърцат в твърдия сняг.

Дядо Петър върви, подир него магарето.

Старецът гледа към мишелова, все същият - с бяла глава и бели гърди.

Дядо Петър върви до магарето.

90 ЕКСТ. КЪШЛА - ПРИВЕЧЕР

ДУХА ВЯТЪР.

Старецът копае дупка. Носи кофите с пръст.

91 ЕКСТ. УГАР. БИЛО - ПРИВЕЧЕР

ДУХА ВЯТЪР.

Дядо Петър и стадото вървят по билото, към селото. Плътни облаци са надвиснали над пустия пейзаж.

Дядо Петър подсвирва на овцете, спира се, ако някоя изостава, псува и ги подкарва напред.

92 ЕКСТ. КЪЩА - ПРИВЕЧЕР

От тенджерата се вдига пара.

Дядо Петър пие ракия. Бели яйце. Яде кисело мляко.

(CONTINUED)

92 CONTINUED:

Старецът гледа замислено тенджерата. Отива до телефона и набира.

ДЯДО ПЕТЪР

Ало?

ЖЕЛЯЗА

Петре? Ало?

ДЯДО ПЕТЪР

Да, Желязо, ти ли си?

ЖЕЛЯЗА

Аз съм, Петре.

ДЯДО ПЕТЪР

На пролет ще дойда, чуваш ли, ще натоварим каквото искаш и тука, на едно да сме.

ЖЕЛЯЗА

Арно, ама до пролетта не моя изкарам.

ДЯДО ПЕТЪР

Ще държиш, как няма да изкараш.

Мълчание.

ЖЕЛЯЗА

Телевизоро гледаш ли?

ДЯДО ПЕТЪР

Гледам.

Дядо Петър мълчи.

ЖЕЛЯЗА

Работа, работа, все тая работа. Какво сме правили цял живот?

ДЯДО ПЕТЪР

За децата, Желязо, да имат децата.

ЖЕЛЯЗА

Сигурно.

Старецът гледа снимките пред себе си. Разпознаваме снимката от неговата сватба – той и Куна гледат към обектива. Снимки на пеленачета в ръцете на щастливи млади хора. Желяза и нейната сватба. Възрастни хора в носии пред малки кирпичени къщички. Петър в униформа на Черноморски флот, друг младеж във войнишки дрехи. Има и цветни снимки от осемдесетте, пак сватби в избелели цветове.

(CONTINUED)

92 CONTINUED: (2)

ЖЕЛЯЗА (cont'd)
Ще мра, Петре.

ДЯДО ПЕТЪР
Все тъй ортуваш.

Мълчание.

ДЯДО ПЕТЪР (cont'd)
Няма да се даваш, Желязо, ще ме
чакаш, чуваш ли?

Мълчание.

ЖЕЛЯЗА
Ще те чакам.

ДЯДО ПЕТЪР
Извикай пак докторицата!

ЖЕЛЯЗА
Добре.

ДЯДО ПЕТЪР
Хайде, лека нощ.

ЖЕЛЯЗА
Лека нощ, Петре.

93 ИНТ. КЪЩА. СТАЯ - ПО-КЪСНО

Дядо Петър слага сварена тиква в метална чиния. Агнетата
лакомо изяждат топлата каша.

94 ИНТ. КЪЩА - НОЩ

Крушката е изгасена. Дядо Петър гледа отнесено към заспалите
агънца (или кученце). Белите им коремчета светят в мрака,
издувайки се спокойно при всяко вдишване.

95 ИНТ. КЪЩА - РАЗСЪМВАНЕ

Дядо Петър се облича дебело.

96 ЕКСТ. КЪЩА. ДВОР - РАЗСЪМВАНЕ

Облаците са надвиснали над селото. Леденият вятър кара Дядо
Петър да се загърне и да повдигне качулката на ямурлука.
Подкарва агнетата към кошарата в задния двор.

(CONTINUED)

96 CONTINUED:

Дядо Петър натрупва сено по хранилките, слага вода по коритата.

97 ЕКСТ. БИЛО - ДЕН

Дядо Петър е седнал в каруцата. Загърнат в ямурлука, поглежда назад към селото.

Вятърът повдига гривата и опашката на магарето, яката и разкъсаните краища на дрехите на стареца. От време на време косо прехвърчат снежинки, които се залепят по потното тяло на магарето.

98 ЕКСТ. ПОЛЕТА - ДЕН

Снегът се засилва и вятърът почва да духа насреща му.

Дядо Петър присвива очи. Снежинките шибат навъсеното му лице.

Очертанията на черния път бързо се покриват от снега, изгубвайки се напълно пред боровата гора.

99 ЕКСТ. БОРОВА ГОРА - ДЕН

Каручката бавно напредва през гората. Измежду гъстите дървета вятърът затихва, но само привидно. Върховете на боровите се огъват и свистят от бурята, която продължава да ръмжи отвъд гората.

Каруцата преминава през малката гора и отново излиза в широките и открити заснежени полета.

Вятърът зафучава с пълна сила.

100 ЕКСТ. ПОЛЕТА - ПРИВЕЧЕР

Магарето пропада в преспа, краката му изцяло потъват в снега. Дядо Петър слиза от колата и също затъва. С тоягата си опипва земята, търсейки пътя. Оглежда се и изглежда го намира. Придърпва магарето, давайки му посока на движение.

Вятърът сякаш още повече се е засилил.

Дядо Петър отново се качва в каручката, шибва магарето с тоягата и Дончо подскача напред.

Старецът свива глава между раменете, за да се предпази от ледените пориви.

(CONTINUED)

100 CONTINUED:

Изведнџ магарето спира и навежда глава към земята. Дядо Петър го шибва с тоягата, но то отказва да помръдне.

Старецът отново слиза, загрџа се добре и отива напред, за да разбере какво става.

Той потупва магарето по врата, пипа мокрите му хълбоци и го дръпва далеч от дерето.

ДЯДО ПЕТЪР
Още час най-много.
(потупва магарето по
врата)
Баба Желяза ще се зарадва. Ей го, още
се вижда.

Старецът се оглежда, като едва различава две големи дървета на няколко метра напред. Дръпва юздите и подкарва каруцата към тях.

Светлината вече е съвсем слаба.

Дядо Петър остава каруцата с магарето и продължава сам. Опипва с тоягата пътя и бавно напредва. Когато спира и се обръща от каруцата и магарето няма и следа. От бурята не се вижда на повече от няколко стъпки.

Дядо Петър търси магарето.

ДЯДО ПЕТЪР (cont'd)
Пррџй муле, пррџй.

Старецът се озовава в гора. Дърветата едва се очертават в снежната буря.

Изведнџ всичко притихва.

Лицето му е съвсем отпуснато. Вятърът и снегът изглежда дават още повече сила на стареца. Той се усмихва едва забележимо.

Става тъмно.

101 ЕКСТ. ПРЕСПА - ВЕЧЕР

В мрака едва се вижда силуетът на магарето. Дядо Петър е присвил очи и гледа гърба му и подскачащите от вятъра краища на чувала.

Силният вятър свисти, сухият сняг барабани по дъските на каруцата.

102 ЕКСТ. ПОЛЕТА - ИЗГРЕВ

Светлината от изгрева очертава хоризонта. Вятърът осезателно е намалял, снеговалежът напълно спрял.

Пейзажът е невероятно красив.

Дядо Петър отваря очи. Магарето продължава да стои пред него.

Старецът едва се изправя. Тялото му е вкочанено, мускулите напълно схванати. Дядо Петър потупва магарето и се вглежда в големите му очи, дава му една стиска слама и го погалва между ушите.

103 ЕКСТ. ПОЛЕТА - СУТРИН

Първите слънчеви лъчи докосват възвишенията и върховете на дърветата със златистата си светлина.

Каруцата бавно напредва в пустия пейзаж.

104 ЕКСТ. СЕЛО МЕЛНИЦА. ГРОБИЩЕ - ДЕН

Дядо Петър отваря малка вратичка на ограда.

Бавно върви с широко отворени очи.

КАМЕРАТА СЕ ИЗТЕГЛЯ и постепенно откриваме надгробни плочи.

Старецът върви по тясна пътека на селско гробище.

Дядо Петър се спира пред ВЪЗРАСТЕН МЪЖ, висок и слаб, с изпито лице. Той е спретнато облечен и с лъснати градски обувки. Двамата кимват и си подават ръка.

МЪЖ
Шатърски Атанас?

ДЯДО ПЕТЪР
Отиде си Танас, лани. Аз съм най-малкият, Петър.

Старецът гледа напред с празен поглед.

МЪЖ
Дъщеря й се обади. До обяд каза, че ще дойде. Каза да я сложим в гроба на дядо ви.

Дядо Петър кимва.

(CONTINUED)

104 CONTINUED:

Мъжът му прави път. Дядо Петър се отдалечава сам към малката постройка.

105 ИНТ. ПОГРЕВАЛНА ЗАЛА - ДЕН

Дядо Петър влиза в просторното помещение. На практика празно, порутено, но чисто. В центъра на залата е поставен отворен черен ковчег. В дъното са натрупани още няколко празни ковчези.

Дядо Петър се приближава към ковчега и бавно открива баба ЖЕЛЯЗА. Лицето ѝ е напълно спокойно, сякаш спи и сънува нещо приятно. Чертите ѝ са остри, носът тънък и гърбав, като на птица. Косите ѝ са забрадени в черно и се сливат с черния сукман. Зелени борови клонки покриват тялото ѝ, оставяйки свободни само скръстените на корема ръце.

Дядо Петър се навежда и докосва с устни челото ѝ. Дълго време наблюдава безжизненото ѝ лице. Изведнъж челюстта му потреперва. Емоцията завладява цялото му тяло.

Старецът докосва ръцете на баба Желяза.

ГЛАС ЗАД КАДЪР

Днес сестра му е мъртва. Тя е толкова стара, че прилича на майка ѝ или може би на баба ѝ, или дори на прабаба ѝ. От една възраст нататък старостта ни дава чертите на нашите прадеди, обединени в безформеното струпване на преражданията. И може би е това в крайна сметка - отвъдното, един безкраен коридор, в който се подреждат нашите деди, един след друг. Те просто чакат, обърнати към този, който живее, без да говорят, без да се движат, с търпелив поглед и очи, фиксирани върху една дата.

106 ЕКСТ. ГРОВИЩЕ. ГРОБ - ДЕН

Дядо Петър се изправя и сякаш проследява нещо с поглед, което се изгубва зад високите дървета в края на гробището.

Старецът дълго гледа натам.

107 ЕКСТ. ПОЛЕТА - СВЕЧЕРЯВАНЕ.

Дядо Петър се е качил на магарето и гледа спокойно напред.

(CONTINUED)

107 CONTINUED:

Тялото му се клатушка в равномерен ритъм.

Отдалечава се към светлината.

Край.